

УДК 378.147.091.322

<https://doi.org/10.31652/252.9>

*Науменко Н. О., м.Вінниця
Викладач кафедри музичного та
перформативного мистецтва
Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського*

*Науменко І. В., м.Вінниця
Концертмейстер кафедри музичного
та перформативного мистецтва
Вінницького державного
педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського*

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК АРАНЖУВАННЯ ЕСТРАДНОЇ ПІСНІ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ-МУЗИКАНТІВ

Анотація. У тезах розглянуто значення аранжування естрадної пісні в підготовці майбутніх педагогів-музикантів. Окреслено основні методичні підходи, проблеми та умови ефективного навчання. Наголошено на важливості поєднання теорії з практикою, використання цифрових технологій і створення творчого середовища.

Ключові слова: аранжування, естрадна пісня, музична освіта, педагог-музикант, цифрові технології, творче мислення, методика навчання.

Abstract. The paper explores the role of pop song arrangement in the training of future music educators. It outlines key methodological approaches, identifies current challenges, and highlights the necessary conditions for effective instruction. Emphasis is placed on the integration of theoretical knowledge with practical skills, the use of digital technologies, and the creation of a creative learning environment.

Keywords: arrangement, pop song, music education, music teacher, digital technologies, creative thinking, teaching methodology.

Постановка наукової проблеми. У сучасній музично-педагогічній освіті недостатньо розробленими залишаються питання формування навичок аранжування естрадної пісні як складової професійної підготовки майбутніх педагогів-музикантів. Незважаючи на зростання ролі естрадної музики в житті сучасної молоді, вітчизняна музична педагогіка часто не надає належної уваги викладанню аранжування, що знижує ефективність підготовки студентів до реальної професійної діяльності. Актуальність проблеми зумовлює необхідність

педагогічного осмислення цього процесу з урахуванням сучасних технологій, творчих підходів та запитів освітньої практики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика музичної творчості у педагогічному процесі розглядається у працях С. Гіги, А. Верещаки, А. Чехуніної, Н. Мозгальнової, Б. Бриліна та Н. Науменка. Водночас формування навичок аранжування естрадної пісні як окремий напрям досліджено недостатньо, що визначає актуальність цієї теми.

Мета статті – визначити значення аранжування естрадної пісні в підготовці майбутніх педагогів-музикантів, окреслити умови ефективного навчання цієї дисципліни.

Виклад основного матеріалу. У контексті підготовки майбутніх педагогів-музикантів вивчення аранжування естрадної пісні постає як необхідний і доцільний компонент професійної музично-педагогічної освіти. Аранжування є не лише творчою діяльністю, але й педагогічним інструментом, що сприяє формуванню ключових професійних компетентностей.

Насамперед, процес аранжування розвиває слухове мислення, що дозволяє студентам аналізувати гармонічні, ритмічні, фактурні та стилістичні особливості музичного матеріалу. Таке комплексне музичне мислення особливо важливе у викладацькій діяльності, де вчитель має не лише виконати твір, але й пояснити його структуру, стиль, художній задум учням [1, с. 34]

Другий аспект – розвиток креативного мислення. Аранжування дає змогу студентам експериментувати з музичним матеріалом, шукати нові художні рішення, що стимулює індивідуалізацію педагогічної діяльності [1, с. 35]. Крім того, вміння адаптувати музичний матеріал до конкретного виконавського складу, вікових або технічних особливостей учнів формує педагогічну гнучкість. Важливою складовою також є мотиваційний ефект: викладач, який володіє технікою аранжування, здатен запропонувати учням сучасний, популярний і адаптований до їхніх інтересів музичний репертуар, що значно підвищує їхню зацікавленість і залучення до навчального процесу [2, с. 285]

Не менш актуальним є й розвиток цифрових компетентностей. Сучасні методи аранжування передбачають використання спеціалізованого програмного забезпечення (Sibelius, Cubase, MuseScore, Logic Pro та ін.), що є необхідною складовою професійної підготовки педагога в умовах цифрової трансформації освіти [3, с.169]

Отже, педагогічна доцільність вивчення дисципліни «Аранжування естрадної пісні» зумовлена її багатофункціональністю: як інструменту розвитку креативності та художнього вираження, розвитку музичного слуху, засобу

творчої адаптації матеріалу до умов виконання, як джерела професійної мотивації та цифрової грамотності.

У зв'язку з цим ефективне навчання аранжуванню має спиратися на поєднання теоретичної бази та практичної діяльності. На початковому етапі доцільно ознайомити студентів з основами гармонії, ритму, стилістики та структурою популярних пісень. Далі завдання ускладнюються: від гармонізації простої мелодії до створення повноцінного аранжування для вокального або інструментального складу.

Сучасне викладання аранжування неможливе без цифрових технологій. У наукових доробках сучасних дослідників, розглядаються комп'ютерні програми для нотного набору Sibelius, MuseScore – «для створення та редагування нотних партитур» [4, с. 30], цифрові аудіостудії (Cubase, Logic Pro, Ableton Live), які дозволяють студентам реалізовувати свої ідеї професійно й наочно. Це підвищує мотивацію та краще готує до практичної діяльності.

Доцільно також використовувати як індивідуальні, так і групові форми роботи. Спільне створення аранжувань сприяє розвитку співпраці, критичного мислення й здатності враховувати різні точки зору – важливі навички як у творчості, так і в педагогічному процесі.

Таким чином, навчання аранжуванню має бути поетапним, доступним, практичним і технологічно орієнтованим, забезпечуючи майбутнім педагогам-музикантам необхідні інструменти для успішної професійної реалізації.

Попри очевидну користь вивчення аранжування, у педагогічній практиці виникає низка проблем. Передусім – нестача чітко структурованих навчальних програм і методичних матеріалів саме з аранжування естрадної пісні. У багатьох закладах освіти ця тема висвітлюється побіжно або фрагментарно.

Ще однією складністю є недостатнє технічне забезпечення: не всі студенти мають доступ до необхідного програмного забезпечення та техніки для реалізації своїх проєктів. Це гальмує процес формування практичних навичок [5, с. 410]

Також слід зазначити, що не всі викладачі готові впроваджувати сучасні підходи, зокрема цифрові інструменти та жанрову гнучкість. Це може обмежувати творчий потенціал студентів і звужувати їхнє уявлення про сучасну музику [6, с. 127].

Для подолання зазначених труднощів необхідно створити відповідні педагогічні умови. Насамперед – оновити зміст навчальних програм, приділяючи більше уваги практиці аранжування в естрадному контексті.

Важливо забезпечити доступ до цифрових технологій та впровадити сучасні платформи для роботи зі звуком і нотами. Викладання має бути

адаптованим до різних рівнів підготовки студентів, з урахуванням їхніх інтересів та індивідуального темпу навчання.

Доцільно також створювати творче середовище, де студенти зможуть реалізувати свої аранжування у вигляді концертних виступів, записів чи демонстрацій на заняттях. Це підвищує мотивацію й формує професійну впевненість.

Таким чином, системний і сучасний підхід до організації навчання аранжуванню дозволить підготувати педагогів, які володіють актуальними навичками та здатні творчо впливати на музичну освіту.

Висновки. Формування навичок аранжування естрадної пісні є важливою складовою підготовки сучасного педагога-музиканта. Цей процес сприяє розвитку творчого мислення, музичного слуху, цифрових компетентностей та вміння адаптувати музичний матеріал до освітнього середовища. Для досягнення ефективного результату важливо поєднувати теорію з практикою, використовувати сучасне програмне забезпечення і створювати умови для активної творчої роботи студентів. Це сприятиме підготовці професійних, гнучких і мотивованих фахівців у галузі музичної освіти.

Список використаних джерел:

1. Гіга С. С. *Мистецтво аранжування в аспекті стилізованої еволюції української естрадно-вокальної творчості*. Дисертація на здобуття ступеня кандидата мистецтвознавства (спеціальність 17.00.03 – музичне мистецтво). Київ, 2020. 186 с.
2. Верещака А. О. Формування іміджу естрадного виконавця. *Культура України*. 2014. Вип. 46. С. 283-289.
3. Чехуніна А. О. Застосування інформаційно-комп'ютерних технологій у процесі формування професійних компетентностей майбутніх фахівців-музикантів. *Інформаційно-комунікаційні технології в освіті*. 2021. Вип. 33, С. 21-27.
4. Мозгальова Н. Г., Барановська І.Г., Барановський Д.М., Бордюк О.М. Використання засобів ІКТ у процесі дистанційного навчання майбутніх учителів музичного мистецтва. *Наукові записки. Педагогічні науки*. 2021. Вип. 150. С. 21-37.
5. Науменко І., Науменко Н. Інформаційно-комунікативні технології в системі професійної підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва. *Мистецтво як культурно-освітній бренд: проблеми і пріоритети розвитку*: зб. матеріалів І Міжнар. симпозіуму, присвяч. 70-річчю членства України в ЮНЕСКО (24–26 квіт. 2024 р., м. Чернівці) / за заг. ред. І. І. Бойчук. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. С. 408-413.

6. Наumenко Н. О. *Формування готовностi майбутнiх учителiв музичного мистецтва до роботи в умовах змiшаного навчання*. Дисертацiя на здобуття ступеня доктора фiлософiї (галузь знань 01 – Освiта / Педагогiка, спецiальнiсть 011 – Освiтнi, педагогiчнi науки). Київ: Інститут педагогiчної освiти i освiти дорослих iменi Iвана Зязюна НАПН України, 2025. 386 с.